

Geliş Tarihi/Received: 07.09.2021 Kabul Tarihi/Accepted: 29.01.2022 DOI: 10.29228/roljournal.55052

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN PANDEMİ SÜRECİNDE COVID-19 FOBİSİ VE YAŞAM BAĞLILIKLARIYLA İLİŞKİSİ

 Dr. Öğretim Üyesi Muhammed Bahadır SANDIKÇI

Munzur Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi – E-Posta bahadirsandikci@gmail.com

 Dr. Öğretim Üyesi Cihan ÖNEN

Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu – E-Posta cihan_nen@yahoo.com

 Dr. Öğretim Üyesi Akif BOZKIR

Munzur Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi – E-Posta akifbozkir@munzur.edu.tr

ÖZET

Kesitsel nitelikteki bu çalışmanın amacı, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin pandemi sürecinde Koronavirüs (Covid-19) fobi durumlarını değerlendirmek ve yaşam bağlılıkları ile ilişkisini incelemektir. Çalışmanın evrenini 2021 yılı içerisinde Malatya ili merkez ilçelerinden Battalgazi ve Yeşilyurt'ta görev yapan 395 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklemeye alınan 141 kişiye Basit Rastgele Yöntem ile ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Koronavirüs-19 Fobisi Ölçeği ve Yaşam Bağlılığı Ölçeği kullanılmıştır. Independent Samples T, One-way ANOVA ve Pearson Korelasyon testi ise istatistikte kullanılan analizlerdir. Araştırmaya katılanların %56'sı cinsiyeti kadın, %51,1'i medeni durumu evli ve %78,7'si lisans mezunudur. Koronavirüs-19 fobisi ortalaması ise 52,66 olup yaşam bağlılığı ortalaması 25,37'dir. Cinsiyete göre koronavirüs-19 fobisine bakıldığında kadınların ortalaması (56,47) erkeklerden (47,81) daha fazladır. Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin cinsiyeti kadın olanlar anlamlı bir şekilde erkeklerden daha fazla Koronavirüs-19 fobisi yaşamaktadır. Ayrıca öğretmenlerden vaka sayısı artışından tedirgin olanlarda Koronavirüs-19 anlamlı bir şekilde daha fazladır. Katılımcıların yaşam bağlılığı ortalaması yüksek iken Koronavirüs-19 puanları orta düzeydedir. Yaşam bağlılığın artması ile Koronavirüs-19 fobisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Sonuç olarak pandemi sürecinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin yaşam bağlılığındaki artış az da olsa Koronavirüs-19 fobisini azaltmaktadır. Fakat bu anlamlı bir azalma değildir. Covid-19'a dair tedirginlikler fobiyi artırmakta ve kadın öğretmenlerde daha fazla fobi mevcuttur. Kadınların daha fazla Covid-19 ile ilgili haberler, yorumlar ve istatistikler ile alakadar olmaları onların fobilerini de artırmaktadır. Yaşam bağlılığının insanların ruhsal yapıları üzerinde olumlu etkileri olabilmektedir. Covid-19 fobisi fazla olanların yaşam bağlılığını artıracak aktivitelere yönlendirilmesi onların fobilerini azaltmada katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, covid-19 fobisi, yaşam bağlılığı, pandemi

COVID-19 PHOBIA OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHERS IN THE PANDEMIC PROCESS AND THE RELATIONSHIP WITH THEIR LIFE ENGAGEMENT

ABSTRACT

This cross-sectional study aims to evaluate Coronavirus (Covid-19) phobia situations of Physical Education and Sports Teachers during the pandemic process and to examine the relationship with their life engagements. The scope of the study consists of 395 Physical Education and Sports Teachers working in Battalgazi and Yeşilyurt central districts of Malatya province in 2021. 141 people included in sample were reached by Simple Random Sampling Method. The Personal Information Form, the Coronavirus-19 Phobia, and Life Engagement Scale was used as a data collection tool. Independent Samples T, One-way ANOVA and Pearson Correlation test were used in Statistical analysis. 56% of the participants are female, 51.1% of them are married and 78.7% of them are undergraduate graduates. The average of Coronavirus-19 phobia is 52.66, and the average of life commitment is

25.37. Considering the coronavirus-19 phobia by gender, the average of women (56.47) is higher than men (47.81). Female Physical Education and Sports Teachers experience Coronavirus-19 phobia significantly more than males. In addition, Coronavirus-19 is significantly higher in teachers who are worried about the increase in the number of cases. The average life engagement of the participants is high while their Coronavirus-19 scores are moderate. There is no significant relationship between increased life engagement and Coronavirus-19 phobia. In conclusion, the increase in the life engagement of Physical Education and Sports Teachers during the pandemic process decreases the phobia of Coronavirus-19, albeit slightly. However, this is not a significant decrease. Anxiety about Covid-19 increases the phobia and female teachers have more phobias. The fact that women are more interested in news, comments and statistics about Covid-19 disease increases their phobias. Life engagement can have positive effects on people's mental structures. Directing the individuals with high Covid-19 phobia to the activities that will increase their life engagement may contribute to reducing their phobias.

Keywords: Physical education and sports teachers, covid-19 phobia, life engagement, pandemic

GİRİŞ

Kaynağı tam olarak anlaşılamamış Koronavirüs (Covid-19) yeni akut solunum sendromu SARS-CoV-2 kökenli yeni tip virüsdür. Tüm dünyayı etkileyerek ciddi bir sağlık sorunu oluşturan Covid-19, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 11 Mart 2020 tarihinde pandemi olarak kabul edilmiştir (Taşkaldıran ve Bayraktaroğlu, 2020). Her düzeyde insanı etkileyebilen koronavirüs, başta yaşlı insanlar olmak üzere solunum ve böbrek hastaları, kronik rahatsızlığı olanları, diyabet hastalarını, hipertansiyonlu bireyleri önemli ölçüde tehdit etmektedir (Özalp ve Seremet Kürklü, 2020). Mortalitesi (ölüm oranı) yüksek bu virüsün yalımı insandan insana temas ve solunum yoluyla olmaktadır (Dülger ve Donmez, 2021).

Fiziksel temas ve solunum yoluyla bulaşan bu hastalık fiziksel tahribatlarla beraber psikolojik sorunlara da sebep olmaktadır. Nitekim tarihsel verilere bakıldığında, pandemilerin toplumlar üzerinde endişe ve korku yaratan, paniğe yol açan bir süreci doğurduğu bilinmektedir. Ölüm endişesi ve belirsizlik bu olumsuz havanın başlıca nedenlerindedir. Sağlık ve psikolojik sorunlara ekonomik, sosyal ve eğitim sorunları da eşlik etmektedir. Bu gibi olumsuzluklar insanların virüse karşı fobisini de artırabilmektedir (Gürgan ve Beler, 2021; Özçiftçi ve Üstün, 2020). Fobi ise kişiler üzerinde kaçınma davranışı oluşturmakta ve sosyal hayatın ciddi şekilde kısıtlamaktadır (Karkın ve ark., 2021). Covid-19 psikolojisinin yönetilmesi açısından tehdiye karşı soğukkanlı olabilme ve kontrol duygusunun kaybedilmemesi gerekmektedir. Aksi durumda Covid-19 korkusu sebebiyle birçok insanın kendilerini hayattan soyutladıkları ve intihara kadar sürüklendikleri gözlemlenmiştir (Karkın ve ark., 2021).

İnsanın psikolojisi üzerinde bu denli olumsuz etkileri olan bu salgının yaşamın her alanında olduğu gibi eğitim üzerinde de olumsuz etkileri olmuştur. Bu doğrultuda bakıldığında Covid-19'un dünya genelinde eğitime etkisine bakıldığında yaklaşık 1,5 milyardan fazla öğrencinin, 63 milyon kadar öğretmenin ve çok sayıda eğitimci personelin, okulların kapanması

ve karantina sürecinde olumsuz etkilendiği görülmektedir. Eğitim hayatında yaşanan bu olumsuzluklar, öğrenci ve öğretmenleri sosyal ilişkiler ve etkileşimlerden mahrum bırakmaktadır (Balcı, 2020).

Pandemi toplumun sosyal yapısını değiştirerek insanları yalnızlaştırmıştır. Bu durum direkt ve dolaylı olarak bireylerin psikolojisini etkilemiştir. Yaşama bağlı olan kişiler bu sorunla daha güçlü bir şekilde baş edebilmektedir (Kansu ve Hızlı Sayar, 2018). Yaşam bağlılığı düzeyleri yüksek olan insanların hayatlarını devam ettirebilmek için güçlü nedenleri vardır. Bunu karşılamak için amaçlı olarak davranışlarını şekillendirirler ve psikolojik gereksinimlerini karşılayacak girişimlerde bulunurlar (Uğur ve Akın, 2015). Bunlarla birlikte yaşam bağlılığıyla özgüven, sosyal işlevsellik, fiziksel olarak iyi olma, iyimserlik arasında pozitif bir ilişki, depresyon, öfke, düşmanlık ve stres arasında ise negatif bir ilişki olduğu bilinmektedir (Uğur ve Akın, 2015).

Bu ilişkileri birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak gören eğitim sistemimiz içindeki Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri bireyleri hem fiziksel hem zihinsel hem psikolojik olarak en üst seviyeye getirmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda eğitim sisteminin önemli bir parçası Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleridir. Eğitimde öncelik bireyleri zihinsel bedensel anlamda bir bütün olarak yenileme ve geliştirme oluşturmalıdır. Bu açıdan öğretmenler planlama yaparken çevresel şartları ve bireysel özellikleri göz önünde bulundurur. Öğretmenlerin mesleki mesuliyetlerini yerine getirmeleri görevlerini icra etmeleri kendine olan güvenleri ve inançlarıyla da yakından ilişkilidir (Seçkin ve Başbay, 2013).

Covid-19 pandemisinin toplumda meydana getirdiği fiziksel, psikolojik ve sosyal etkilerden öğretmenler ve öğrenciler de olumsuz eklenmiştir. Bu doğrultuda çalışmada toplumu yenileme, değiştirme ve güçlendirme özelliğine sahip Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin pandemi sürecinde Covid-19 fobi durumlarının değerlendirilmesi ve yaşam bağlılıklarıyla ilişkisinin incelemesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma grubu (evren-örneklem)

Araştırmanın evrenini 2021 yılı içerisinde Malatya ili merkez ilçelerinden Battalgazi ve Yeşilyurt'ta görev yapan 395 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü, evreni bilinen durumlarda uygulanan formülden $[n = (N \cdot t^2 \cdot p \cdot q) / (d^2 \cdot (N - 1) + t^2 \cdot p \cdot q)]$ 195 olarak hesaplanmıştır. Çalışmada Basit Rastgele Yöntem ile 141 kişiye

ulaşmıştır. Kesitsel nitelikteki bu çalışmanın verileri internet ortamında uygulanan “Google Form” aracılığıyla toplanmıştır.

Veri toplama araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmanın amacına uygun bir şekilde hazırlanan 12 soruluk Kişisel Bilgi Formu ile Koronavirüs-19 Fobisi ve Yaşam Bağlılığı ölçeği kullanılmıştır.

Koronavirüs-19 fobi ölçeği

Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği Arpacı ve ark. tarafından 2020 yılında yapılmış Koronavirüs-19 Fobi Ölçeği 20 madden oluşmaktadır. Kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şeklinde 5’li likerten oluşan maddelerde katılımcılardan kendilerine uygun olanı işaretlemeleri istenmiştir. Koronavirüs-19 Fobi: C19P-S Ölçeğinden en düşük 20 en yüksek 100 puan alınabilmektedir. Katılımcının ölçekte puanının yüksek olması daha yüksek bir fobiyi belirtir (Arpacı ve ark., 2020).

Yaşam bağlılığı ölçeği

Beşli likert tarzında olan Yaşam Bağlılığı Ölçeği (The Life Engagement Test) Scheier ve ark. tarafından 2006 yılında geliştirilmiştir (Scheier ve ark., 2006). Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği Uğur E ve Akın A tarafından 2015 yılında yapılmıştır. Her bir maddede en az 1 puan” Hiç katılmıyorum” ve en fazla 5 puan” Tamamen katılıyorum” alınabilmektedir. Ölçekte toplamda altı madde yer alıp 1., 3. ve 5. maddeler ters kodlanmaktadır. Toplam puan (min:6-max:30) artıkça yaşam bağlılığı da yükselmektedir (Uğur ve Akın, 2015).

İstatistiksel analizler

Histogram grafiği ve Kolmogorov-Smirnov testi verilerin normal dağılımını değerlendirmede kullanılmıştır. Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda $p>0,05$ Histogram grafiğinde de verilerin normal dağıldığı görülmüştür. İstatistiki analizde Independent Samples T, One-way ANOVA ve Pearson Korelasyon testi kullanılmıştır. Veriler homojen dağılmakta ve Post hoc karşılaştırması Tukey testi ile yapılmıştır. İstatistiksel olarak $p<0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Sınırlılıklar

Bu çalışmanın sonuçları Malatya iline bağlı iki merkez ilçede görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine genellenebilir. Çalışmanın örneklemini 195 kişi oluşturmaktadır. Fakat Covid 19 sürecinden dolayı online form uygulandığından katılım 141 kişi ile sınırlı kalmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılanların sosyo-demografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur. Katılımcıların %56’sı cinsiyeti kadın, %51,1’i medeni durumu evli ve %78,7’si lisans mezunudur.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Erkek	62	44,0
	Kadın	79	56,0
Medeni Durum	Bekar	69	48,9
	Evli	72	51,1
Öğrenim	Lisans	111	78,7
	Lisansüstü	30	21,3
Yaş	20-29	52	36,9
	30-39	46	32,6
	40+	43	30,5
Çocuk Sayısı	Yok	74	52,5
	1	15	10,6
	2	40	28,4
	3	12	8,5
Yaşadığı Bölge	Kent	116	82,3
	Kırsal	25	17,7

Araştırmaya katılanların sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı ve Koronavirüs-19 fobisi puanı ile karşılaştırması Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri ve koronavirüs-19 fobisi puanları

	Değişkenler	N	^a sd		p
Cinsiyet	Erkek	62	14,78	^b t=-3,366	0,001*
	Kadın	79	15,46		
Medeni Durum	Bekar	69	14,69	t=0,443	0,658
	Evli	72	16,73		
Öğrenim	Lisans	111	16,09	t=1,084	0,280
	Lisansüstü	30	14,18		
Yaş	20-29	52	17,34	^c f=1,316	0,271
	30-39	46	15,02		
	40+	43	14,17		
Çocuk Sayısı	Yok	74	14,46	f=0,849	0,469
	1	15	19,46		
	2	40	16,23		
	3	12	16,87		
Yaşadığı Bölge	Kent	116	15,48	t=1,515	0,132
	Kırsal	25	16,44		

*p<0.05; a, Standart Sapma; b, Independent Samples t Test; c, One-Way Anova Test,

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin cinsiyeti ile Koronavirüs-19 fobisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır (p=0,001). Katılımcıların medeni durumu (p=0,658), öğrenim durumu (p=0,280), yaşı (p=0,271), çocuk sayısı (p= 0,469) ve yaşadığı bölge (p=0,132) ile koronavirüs-19 fobisi Puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır (p>0,05).

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin daha önce Koronavirüs-19 fobisi tanısı alma, karantina deneyimi, Koronavirüs-19 fobisi bilgisinin yeterli olduğunu düşünmesi, konuyla ilgili ölüm hastalık istatistiklerini takibi, Koronavirüs-19 fobisi oranının artışından korkma durumlarının dağılımı ve Koronavirüs-19 fobisi karşılaştırması tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların koronavirüs-19 deneyimleri ve koronavirüs-19 fobisi puanları

Değişkenler	N	%	Ort	^a sd		p	
Koronavirüs-19 Tanısı Alma	Evet	48	34,0	54,00	17,04	^b t=0,726	0,469
	Hayır	93	66,0	51,97	15,04		
Koronavirüs-19 Karantinasına Alınma	Evet	70	49,6	52,61	15,00	t=-0,034	0,973
	Hayır	71	50,4	52,70	16,50		
Koronavirüs-19 Bilgisi Yeterli	Evet	104	73,8	53,28	16,18	t=0,783	0,435
	Hayır	37	26,2	50,92	14,41		
Koronavirüs-19 ile İlgili İstatistikleri Takip Etme	Evet	95	67,4	53,61	15,34	t=1,033	0,304
	Hayır	46	32,6	50,70	16,48		
Koronavirüs-19 Oranında Artıştan Korkma	Evet	67	47,5	61,21	13,84	^c f=31,601	0,001* 1>2,3
	Hayır	18	12,8	36,89	9,34		
	Kısmen	56	39,7	47,50	13,21		

*p<0.05; a, Standart Sapma; b, Independent Samples t Test; c, One-Way Anova Test,

Koronavirüs-19 oranının artışından korkma ile Koronavirüs-19 fobisi puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Vaka sayının artışından korkanların anlamlı bir şekilde daha fazla Koronavirüs-19 fobisi olmaktadır (p<0,001). Korkularının arttığını belirtenlerin fobi puanları korkularının artmadığını belirtenlere göre (p<0,001) anlamlı bir şekilde daha fazladır.

Tablo 4. Katılımcıların yaşam bağlılığı ve Koronavirüs-19 fobisi puan ortalaması

	N	Ort	Minimum	Maksimum	SD
Koronavirüs-19 fobisi	141	52,66	24,00	100,00	15,72
Yaşam Bağlılığı	141	25,37	11,00	30,00	4,22

Araştırmaya katılanların yaşam bağlılığı ortalaması yüksek iken Koronavirüs-19 fobisi puanları ise orta düzeydedir.

Tablo 5. Katılımcıların Yaşam Bağlılığının Koronavirüs-19 Fobisi ile ilişkisi

	Koronavirüs-19 Fobisi	
Yaşam Bağlılığı	r	-0,141
	p	0,095

Yaşam bağlılığın artması ile Koronavirüs-19 fobisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Fakat yaşam bağlılığı artışı ile az da olsa Koronavirüs-19 fobisi azalmaktadır.

TARTIŞMA

Koronavirüs pandemisi ülkelerin spor endüstrisini, spor teşkilatlarını, sportif etkinliklerini olumsuz yönde etkileyip ciddi ekonomik ve psikososyal kayıplara yol açmaktadır (Türkmen ve Özşarı, 2020). Toplumun tehdit eden unsurlara karşı yeniden yapılandırılmada

eğitim önemli bir araçtır. Eğitimcilerin ekonomik ve sosyal problemlerin çözümüne katkı sağlamaları toplumun ve kamunun yararına olacaktır (Ahmadi, 2020). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri üzerinde yapılan bu çalışmada cinsiyet değişkeniyle Covid-19 fobisi arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür. Kadın öğretmenlerin Covid-19 fobi düzeyleri erkeklere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde 2019 yılı bir çalışmada kadın Beden Eğitimi Öğretmenlerinin daha fazla strese duyarlı olduğu ve Covid-19 korku düzeylerinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Karaca ve ark., 2020). Farklı bir çalışmada da kadınların erkeklere oranla Covid-19'a ait endişelerinin daha fazla olduğu belirtilmiştir. Bunun nedeni kadınların hassas ve kırılabilir yapıda olmaları, psikolojik anlamda problemlerle karşılaşınca erkeklere oranla daha fazla etkilenebilmeleridir (Bakioğlu, 2020). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinden cinsiyeti kadın olanların ölüm ve hastalık istatistiklerini daha fazla takip etmesi ve bunun neticesinde kaygılarının artması, kadınların duygusal anlamda Covid-19 artışından daha fazla korkmaları, kadınların Covid-19 ile ilgili medya ve yorumcuları daha fazla takip etmesi, kadınların Covid-19 ile daha fazla alakadar olmaları onların Covid-19 fobisini artırmış olabilir.

Literatür çalışmalarına bakıldığında koronavirüs korkusunun eğitim düzeyiyle ilişkisinin olmadığı görülmektedir. Fakat ilköğretim mezunu bireylerde koronavirüs korkusu daha fazla olmakta ve en düşük korkuyu lisansüstü eğitim mezunlarının yaşadığı belirtilmiştir (Gencer, 2020). Çin de yapılan bir araştırmada ise Covid-19 ile ilişkili travmaların bireylerin psikolojik sorunlarını arttırdığına dair sonuçlar elde edilmiş, özellikle eğitim ortamlarında daha genel olumsuz psikolojik etkilerin olduğu ve buna bağlı olarak da psikolojik desteğe olan ihtiyaçların fazlaştığı öne sürülmüştür (Kukreti ve ark., 2021). Covid-19 pandemisi ile beden eğitimi etkinliklerinin fiziksel temasın minimumda tutulduğu, diğer etkinliklerle de planlanabileceği ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin görev ve sorumluluklarının pandemi sonrası yeni düzene göre değişebileceği gibi sonuçların ortaya çıktığı farklı çalışmalara da rastlanılmaktadır (Valeria Varea, 2020). Alan yazı incelendiğinde yaş grubuna bağlı olmaksızın Covid-19 korkusunun erkeklerden çok kadınlarda daha yoğun olduğu dikkat çekmektedir (Arısoy ve Çay, 2021).

Doğa sporlarıyla alakadar olan bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada daha önce Covid-19 tanısı alan bireylerde istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde Covid-19 fobisi yüksek iken Covid-19 karantinasına alınma ve Covid-19'a dair yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünme ile anlamlı fark tespit edilmiştir (Sandıkçı ve Önen, 2021). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinden daha önce Covid-19 tanısı alanların almayanlara göre fobisi daha yüksektir. Fakat bu fark istatistiksel

olarak anlamlı değildir. Tıp fakültesinde okuyan öğrenciler üzerinde yapılan bir çalışmada da bu çalışmaya benzer sonuç ortaya çıkmıştır. Covid-19 tanısı alma ile Covid-19 fobisi arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Covid-19 fobi puanı Tıp fakültesi öğrencilerinkinden daha fazladır. Tıp fakültesi öğrencilerinin sağlık ve pandemi ile ilgili bilgilerinin daha fazla olması onların fobisini azaltmış olabilir (Rahman, 2021). Covid-19 pandemisi her toplulukta aynı psikolojik etki yapmayabilir.

Sağlığım bozulacak ve öleceğim düşüncesinde olan kaygılı kişilerin ölüm korkusu yüksektir (Aslan, 2020). Koronavirüs-19 oranındaki artıştan korkanların fobisi anlamlı bir şekilde korkmayanlara göre daha yüksektir.

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin yaşam bağlılığı ortalaması 25,37 bulunmuştur. Tenis sporu ile uğraşan kişiler üzerinde 2016 yılında yapılan bir çalışmada da bu çalışmaya benzer ortalama tespit edilmiştir (Tazegül, 2018). Covid-19 pandemisinden önceki süreçte Tenis sporcuları ile pandemi sürecindeki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin yaşam bağlılığı benzer orandadır.

Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre yaşam bağlılığın artması ile Koronavirüs-19 fobisi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Fakat yaşam bağlılığı artışı ile az da olsa Koronavirüs-19 fobisinin azaldığı bu çalışmada tespit edilmiştir. Literatür taraması yapıldığında yaşam bağlılığı ve Covid-19 fobisi arasında bir ilişkinin olduğuna dair bulguya rastlanmamıştır. Ancak yaşam bağlılığının bireylerin amaçları doğrultusunda arttığı tespit edilmiştir. Bu nedenle sporcu kimliği olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel etkinlikler neticesinde kişilik gelişimi ve sosyalleşmeleri sonucunda yaşam bağlılığı düzeylerinin artması korona virüs fobisiyle başa çıkılmalarında etkili olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma kapsamında koronavirüs-19 küresel salgını sürecinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin yaşam bağlılığındaki artışın kısmen de olsa öğretmenlerin fobisini azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak fobilerinde anlamlı bir azalma görülmemiştir. Covid-19'a dair tedirginlikler fobiye artırmakta ve kadın öğretmenlerde daha fazla fobi mevcuttur. Araştırma grubundaki kadın öğretmenlerin daha fazla Covid-19 ile ilgili haberleri takip etmesi, yorumlarlar ve istatistikler ile alakadar olmaları onların fobilerini de artırmaktadır.

Yaşam başlılığını artıracak girişimlerin kullanılması katılımcıların Covid-19 fobisini azaltabilir. Bu açıdan Covid-19 fobisi fazla olanlara yaşam bağlılıklarını artıracak kültürel,

sanatsal ve sportif faaliyetler önerilebilir. Bunun dışında kişilerin üzerindeki fobiyi artıracak sosyal medya, ölüm haberlerinin sağlıklı kullanılmasına dair eğitimler verilebilir.

Bu çalışmanın örneklemini 195 kişi oluşturmaktadır. Fakat Covid-19 pandemi sürecinden dolayı teşviklere rağmen çalışmaya online katılım 141 kişi ile sınırlı kalmıştır. Bu açıdan çalışmanın sonuçları sadece katılımcılara genellenebilir.

KAYNAKLAR

- Ahmadi, R. (2020). Koronavirüs Pandemisinin (Kovid-19) Toplumsal Etkileri. *Bilim Armonisi*. 3 (2): 65-72. doi: 10.37215/bilar.800484.
- Arısoy, A. & Çay, M. (2021). Yaşlı Bireylerde Koronavirüs (Covid-19) Korkusu; Yetişkin Bireylerle Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *Tıbbi Sosyal Hizmet Dergisi*. 0 (17): 82-97.
- Arpaci, I., Karataş, K. & Baloğlu, M. (2020). The Development and İntial Tests for the Psychometric Properties of the COVID-19 Phobia Scale (C19P-S). *Personality and individual differences*. 164: 110108.
- Aslan, R. (2020). Kovid-19 Fizyoloji ve Psikolojiyi Nasıl Etkiliyor? *Göller Bölgesi Aylık Ekonomi ve Kültür Dergisi*. 8(88): 47-53.
- Balcı, A. (2020). Covid- 19 Özelinde Salgınların Eğitime Etkileri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*. 3 (3): 75-85.
- Bakioğlu, F., Korkmaz, O. & Ercan, H. (2020). Fear of COVID-19 and positivity: mediating role of intolerance of uncertainty, depression, anxiety, and stress. *Int J Ment Health Addict*. 1-14.
- Dülger, Z. & Donmez, E. (2021). COVID-19 ve Kanser Bakımı. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*. 8 (3): 227-232.
- Gencer, N. (2020). Pandemi Sürecinde Bireylerin Koronavirüs (Kovid-19) Korkusu: Çorum Örneği. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*. 2(4): 1153-1173.
- Gürkan, U. & Beler, S. N. (2021). Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Korona Virüs Fobisinin Okula Yönelik Tutum ve Kariyer Kaygılarına Etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*. 8 (3): 35-61.
- Kansu, A. F & Hızlı Sayar, G. (2018). Öz Yeterlik, Yaşam Anlamı ve Yaşam Bağlılığı Kavramları Üzerine Bir İnceleme. *Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi Etkileşim*. (1): 78-89.
- Karaca, Y., Selçuk, M. H. & Kalaycı, M. C. (2021). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Covid-19 Fobilerinin İncelenmesi. *Türkiye Klinikleri J Sports Sci*.13(2):292-301. doi: 10.5336/sportsci.2020-8001.
- Karkın, P. Ö., Sezer, G., Şen, S. & Duran, M. (2021). Sağlık Alanında Çalışan Kadınlar ile Sağlık Alanı Dışındaki Kadınların Koronavirüs-19 Fobisinin Karşılaştırılması. *Batı Karadeniz Tıp Dergisi*. 5 (2): 198-203.
- Kukreti, S., Ahorsu, D. K., Strong, C., Chen, I. H., Lin, C. Y., Ko, N. Y. & Pakpour, A. H. (2021). Post-traumatic stress disorder in Chinese teachers during COVID-19 pandemic: Roles of fear of COVID-19, nomophobia, and psychological distress. *Multidisciplinary Digital Publishing Institute. In Healthcare Vol. 9, No. 10, p. 1288*.
- Özalp, B. & Seremet Kürklü, N. (2020). Obezite ve COVID-19. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 5 (2): 211-214.

- Özçiftçi, S. & Üstün, Ç. (2020). Covid-19 Pandemisinin Sosyal Yaşam ve Etik Düzlem Üzerine Etkileri: Bir Değerlendirme Çalışması. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*. 1(25): 142-153.
- Rahman, S. (2021). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin COVID-19 Fobi Durumlarının Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*. 35(1): 068-073.
- Sandıkçı, M.B. & Önen, C. (2021). Reflections of Nature-Oriented Outdoor Sports Activities on Coronavirus-19 Phobia During the Pandemic. *Process. Progress in Nutrition*. 23 Supplement 2.
- Scheier, M. F., Wrosch, C., Baum, A., Cohen, S., Martire, L. M., Matthews, K. A., Schulz, R. & Zdaniuk, B. (2006). The Life Engagement Test: Assessing Purpose in Life. *Journal of Behavioral Medicine*. 29(3): 291-298.
- Seçkin, A. & Başbay, M. (2013). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının İncelenmesi. *Electronic Turkish Studies*. 8(8):253-270.
- Taşkaldıran, I. & Bayraktaroğlu, T. (2020). COVID-19 ve Hipertansiyon. *Türkiye Diyabet ve Obezite Dergisi*. 4 (2): 155-159.
- Tazegül, Ü. (2018). Elit Düzeydeki Tenisçilerin Olumlu Düşünme ve Yaşama Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*. 67:16-25.
- Türkmen, M. & Özsarı, A. (2020). Covid-19 Salgını ve Spor Sektörüne Etkileri. *International Journal of Sport Culture and Science*. 8(2): 55-67.
- Uğur, E. & Akın, A. (2015). Yaşam Bağlılığı Ölçeği Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 4(2): 424-432.
- Valeria, V., González-Calvo, G. & García Monge, A. (2020). Exploring the changes of physical education in the age of Covid-19, *Physical Education and Sport Pedagogy*. 27:1, 32-42.